

POSTANOWIENIE

Dnia 17 grudnia 2025 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Agnieszka Góra-Błaszczkowska

w sprawie z powództwa T. S.

przeciwko C. S. A. z K.

o odszkodowanie za niezgodne z prawem rozwiązanie umowy o pracę bez wypowiedzenia,

po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym w Izbie Pracy i Ubezpieczeń Społecznych w dniu 17 grudnia 2025 r.,

skargi kasacyjnej powoda od wyroku Sądu Okręgowego w Kielcach z dnia 28 stycznia 2025 r., sygn. akt V Pa 184/24,

- 1. odmawia przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania;**
- 2. oddala wniosek pozwanej o przyznanie zwrotu kosztów zastępstwa procesowego w postępowaniu kasacyjnym.**

UZASADNIENIE

Wyrokiem z 28 stycznia 2025 r., sygn. akt V Pa 184/24, Sąd Okręgowy w Kielcach oddalił apelację powoda T. S. od wyroku Sądu Rejonowego w Kielcach z 5 kwietnia 2024 r., sygn. akt IV P 193/21, którym Sąd pierwszej instancji oddalił powództwo o odszkodowanie za niezgodne z prawem rozwiązanie umowy o pracę.

Sąd Rejonowy w Kielcach wyrokiem z 5 kwietnia 2024 r., sygn. Akt IV P 193/21 oddalił powództwo T. S. przeciwko C. S. A. z K. o odszkodowanie za niezgodne z prawem rozwiązanie umowy o pracę bez wypowiedzenia oraz odstąpił od obciążania powoda kosztami procesu.

Wyrok Sądu pierwszej instancji zaskarżył apelacją powód, zarzucając mu naruszenie art. 233 § 1 k.p.c.; art. 52 § 1 k.p.; art. 52 § 2 k.p. oraz art. 30 § 4 k.p.

Sąd Okręgowy oddalił apelację jako niezasadną.

Uznał on, że Sąd Rejonowy oceniając materiał dowodowy zgromadzony w toku postępowania wskazał w sposób szczegółowy, które dowody stanowiły podstawę wydanego rozstrzygnięcia, a ponadto szczegółowo podał w pisemnym uzasadnieniu zaskarżonego wyroku kryteria i merytoryczne argumenty, będące podstawą dokonanej oceny wszystkich dowodów, a w szczególności z zeznań świadków przesłuchanych w sprawie oraz zeznań stron. Wyjaśnił przy tym z jakich przyczyn i w jakim zakresie uznał je za wiarygodne, a także, którym zeznaniom i dlaczego odmówił wiarygodności.

Oświadczenie pozwanego pracodawcy o rozwiązaniu umowy o pracę bez wypowiedzenia spełniło wszystkie formalne przesłanki, przyczyny wskazane w pkt 1 i 3 w/w oświadczenia okazały się konkretne, prawdziwe i łącznie stanowią zasadną, samodzielną podstawę rozwiązania umowy o pracę bez wypowiedzenia z winy pracownika. W oparciu o treść zeznań powoda stwierdzić należy, że przyczyny rozwiązania umowy o pracę były jak najbardziej zrozumiałe dla niego, a nadto powód był świadomy zagrożeń wynikających z nieprawidłowości jakie miały miejsce w pozwanej spółce podczas zarządzania przez niego działem kanału inwestycyjnego.

Odnosząc się do odpowiedzialności powoda w zakresie stworzenia procedury kontrolnej, oraz argumentów dotyczących pandemii Covid-19, która miała wykluczać jakąkolwiek formę kontroli, Sąd odwoławczy wskazał na zakres odpowiedzialności powoda, zawarty w opisie stanowiskowym, dotyczący kontroli podległych pracowników i procesów w zespole kanału inwestycyjnego. Ponadto, kontrola inwestycji nie wymagała bezpośredniej obecności na każdej z nich, bowiem jej sprawdzenie mogło odbywać się poprzez zwrócenie się do kontrahentów o przesłanie odpowiedniej dokumentacji. Ponadto, skoro powód odczuwał brak odpowiedniej liczby pracowników, którzy mogliby przeprowadzać takie kontrole, należało dostosować liczbę inwestycji do posiadanej liczby pracowników. Niewątpliwie takie postępowanie pozwoliłoby przeprowadzać

odpowiednie kontrole zapobiegając szkodzie u pozwanego, jaka zaistniała z tego tytułu.

Nawiązując do argumentu, że powództwo pracownicy pozwanego W. M. zatrudnionej w dziale podległym powodowi, zostało uwzględnione przez Sąd Rejonowy dla Łodzi-Śródmieścia w Łodzi, Sąd drugiej instancji podkreślił, iż w wymienionej sprawie Sąd ustalił, iż w pozwanej spółce nie było oficjalnych procedur odnoszących się do stosowania konkretnego kalkulatora w przypadku długotrwałych inwestycji. Potwierdza to również wynik audytu z marca 2021 roku, w którym wskazano brak sformalizowanych zasad oraz wewnętrznych wytycznych opisujących funkcjonowanie procesów sprzedażowych w kanale inwestycyjnym. Konsekwencją tej nieprawidłowości było zalecanie opracowania procedury w zakresie m.in. zasady kalkulacji cen i archiwizowania. Za opracowanie ujednoliconych reguł odpowiedzialny był przełożony powódki T. S. Sam powód przyznał w swych zeznaniach, że mając na uwadze wyniki audytu i nieprawidłowości jakie zostały przedstawione, procedura kontrolna powinna być zostać wprowadzona wcześniej, co tym samym potwierdza słuszność ustaleń Sądu Rejonowego w zakresie prawdziwości przyczyn rozwiązania z powodem umowy o pracę bez wypowiedzenia.

Wbrew argumentacji powoda słusznie przyjął Sąd Rejonowy, iż wskazane w dokumencie z dnia 24 czerwca 2021 roku przyczyny, z uwagi na ich szczególny charakter i sposób zachowania się powoda, stanowiły ciężkie naruszenie obowiązków pracowniczych.

Sąd Okręgowy zauważył, iż podstawowym obowiązkiem pracowniczym powoda zatrudnionego na stanowisku Investment Director, była weryfikacja prawdziwości zgłoszenia inwestycyjnego, która warunkowała możliwość przyznania dodatkowego upustu inwestycyjnego. W konsekwencji takiego zakresu obowiązków powód, jako osoba kierująca swoim zespołem, powinien podejmować skuteczniejsze działania zmierzające do weryfikacji prawdziwości zgłoszeń inwestycyjnych oraz sprawdzania stanu inwestycji w zakresie wykorzystywania zakupionych u pozwanego produktów z wykorzystaniem dodatkowego upustu inwestycyjnego. Przeprowadzony przez pozwanego audyt działań w dziale kierowanym przez powoda wykazał, iż skontrolowane inwestycje nie odpowiadały

danym, które zostały wprowadzone do systemu WH. W zgłoszeniach wprowadzano produkty klasy premium, natomiast na sprawdzonych inwestycjach (w M. P. K. w O.) użyto zupełnie innych produktów, nieklasyfikowanych jako marki premium. Powód potwierdził dane jakie umieszczone były przez pracownika w systemie, powołując się również na otrzymane fotografie. Jednak po weryfikacji okazało się, że w pomieszczeniu zamiast płytek ceramicznych, znajduje się gumoleum drewnopodobne. Podobnie w przypadku innych pomieszczeń, w systemie umieszczono dane o wielkoformatowych płytach marki premium o łącznej powierzchni 781 68 m², tymczasem w trakcie audytu stwierdzono, że w pomieszczeniach położone inne płytki, nieklasyfikowane jako marki premium. Była to jedna z kilku zweryfikowanych inwestycji, na których ujawniono tak duże nieprawidłowości. Nadto zarejestrowano inwestycje, które często były niezgodne z danymi w systemie WH bądź w ogóle nie istniały. Z audytu wynikał przede wszystkim brak reguł handlowych, sprecyzowania strategii, procedur wewnętrznych określających zasady realizacji sprzedaży inwestycyjnej. Zasady te powinien stworzyć T. S., bo to on był menadżerem odpowiedzialnym za ten obszar.

Jak zatem słusznie przyjął Sąd Rejonowy, zaniedbania powoda np. brak utworzenia odpowiednich reguł handlowych oraz procedur kontrolnych, pozwalają przyjąć, iż powód dopuścił się ciężkiego naruszenia obowiązków pracowniczych.

Powód podnosił zarzut naruszenia art. 52 § 2 k.p. poprzez uznanie, że nawet gdyby przyjąć wskazane przyczyny w dokumencie z dnia 24 czerwca 2021 roku za prawdziwe i udowodnione nastąpiły one w terminie miesiąca przed złożeniem oświadczenia o rozwiązaniu umowy o pracę. W odniesieniu do tego zarzutu Sąd odwoławczy podkreślił, iż dział kierowany przez T. S. był weryfikowany pierwszym audytem od marca 2021 r. do maja 2021 r. pod kątem prawidłowości wykonywanych obowiązków. Kontrolę prowadził audytor wewnętrzny. Następnie w związku z wątpliwościami pracodawcy co do prawidłowości nadzoru inwestycji przez T. S., od dnia 2 czerwca 2021 r. na zlecenie zarządu przeprowadzony został kolejny audyt, dotyczący weryfikacji sprzedaży inwestycyjnej w O.: budynku M. przy ul. P., budynków socjalnych przy ul. P., budynków wielorodzinnych przy ul. M. i ul. I.

Zdaniem Sądu Okręgowego, w niniejszej sprawie termin wskazany w art. 52 § 2 k.p. należy liczyć od dnia 2 czerwca 2021 r., tj. od momentu przeprowadzenia

przez pozwanego pracodawcę drugiego audytu. W tych okolicznościach pracodawca, składając oświadczenie o rozwiązaniu umowy bez wypowiedzenia w dniu 24 czerwca 2021 r. zachował miesięczny termin wynikający z w/w przepisu.

Sąd drugiej instancji ocenił, iż pracodawca może wskazać kilka przyczyn rozwiązania umowy o pracę, a wypowiedzenie jest uzasadnione, gdy choćby jedna ze wskazanych przyczyn jest usprawiedliwiona (wyrok Sądu Najwyższego z dnia 5 października 2005 r., I PK 61/05, OSNP 2006 nr 17-18, poz. 265). W ocenie Sądu Okręgowego uznane przez Sąd Rejonowy przyczyny jako konkretne, prawdziwe, rzeczywiste - uzasadniają rozwiązanie z powodem umowy o pracę. Zdaniem Sądu Okręgowego te przyczyny z uwagi na ich szczególny charakter i sposób zachowywania się powoda stanowiły uzasadnioną podstawę do rozwiązania umowy o pracę. Sąd Okręgowy podzielił argumentację Sądu pierwszej instancji, że pozwany pracodawca rozwiązując stosunek pracy z powodem nie naruszył przepisów dotyczących rozwiązania umowy o pracę bez wypowiedzenia z winy pracownika.

Wyrok Sądu Okręgowego zaskarżył skargą kasacyjną powód w całości.

Uzasadnienie wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania oparto na podstawie przyjęcia skargi do rozpoznania określonej w art. 398⁹ § 1 pkt 4 k.p.c. (oczywista zasadność skargi kasacyjnej).

Strona skarżąca podniosła, że skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona z powodu niewłaściwego zastosowania przez Sąd Okręgowy art. 52 § 1 pkt 1 k.p., polegającego na przyjęciu, że w świetle stanu faktycznego sprawy, iż powód dopuścił się rażącego naruszenia podstawowych obowiązków pracowniczych przez zaniechanie kontroli sposobu wykorzystania upustu inwestycyjnego, udzielonego przez pozwaną partnerom handlowym oraz przez zaniechanie wdrożenia procedury wewnętrznej dot. m.in. kontroli upustów na podstawie zawartych przez pozwaną umów, pomimo, iż:

(i) umowy z partnerami handlowymi nie zawierały żadnych postanowień dotyczących prawa kontroli przez pozwanego sposobu wykorzystania upustu, a w szczególności nie przewidywały prawa do wejścia na teren inwestycji osoby trzeciej, prawa do żądania przekazania zdjęć bądź innych informacji od partnera

handlowego, prawa do żądania wyjaśnień czy też składania sprawozdań ze sposobu wykorzystania upustu; oraz

(ii) powód nie miał kompetencji i uprawnień do wprowadzania wewnętrznych procedur, gdyż wewnętrzne procedury u pozwanego wprowadzał zarząd na podstawie uchwały zarządu, a ponadto samo wdrożenie procedury wewnętrznej w stanie faktycznym sprawy nie dawałoby gwarancji na skuteczne przeprowadzenie kontroli upustu inwestycyjnego, gdyż zawarte z partnerami handlowymi umowy nie przewidywały prawa kontroli przez pozwaną sposobu wykorzystania upustu inwestycyjnego, w tym w szczególności nie zawierały żadnych postanowień dających pozwanej prawo do wejścia na teren inwestycji w celu weryfikacji przeznaczenia zakupionych materiałów (teren osoby trzeciej, z którą pozwany nie miał żadnej umowy). Sąd nie ustalił w jakim trybie i na jakiej podstawie prawnej u pozwanego wprowadzane były procedury wewnętrzne.

b) wskazane uchybienie jest widoczne na pierwszy rzut oka wyłącznie na podstawie samej lektury uzasadnienia zaskarżonego wyroku bez konieczności sięgania do dokumentów źródłowych, stanowiących dowody w sprawie. Oczywiście bowiem jest, że powód nie może ponosić odpowiedzialności za złą organizację pracy oraz błędy systemowe u pozwanego, w tym w szczególności za źle sformułowane umowy z partnerami handlowymi, które nie zabezpieczały prawa kontroli przez pozwanego udzielonego upustu inwestycyjnego, których powód nie zawierał oraz na których treść nie miał wpływu. Umowy te w szczególności nie przewidywały możliwości wejścia pracowników pozwanego na teren inwestycji (teren osoby trzeciej) w celu weryfikacji sposobu wykorzystania zakupionego asortymentu (np. płytek) oraz zrobienia zdjęć. Umowy te nie nakładały również żadnych obowiązków na partnerów handlowych dotyczących dokumentowania sposobu wykorzystania zakupionego u pozwanego asortymentu na zadeklarowaną inwestycję.

c) powód nie może ponosić odpowiedzialności za niewprowadzenie procedur wewnętrznych dotyczących kontroli wykorzystania upustu inwestycyjnego przez partnerów handlowych, albowiem powód nie miał kompetencji oraz uprawnień do wprowadzania wewnętrznych procedur u pozwanego, gdyż należało do pracodawcy. Procedury u pozwanego wprowadzał zarząd na podstawie uchwały

zarządu. Ponadto w stanie faktycznym sprawy nawet wdrożenie procedury wewnętrznej nie dawałoby gwarancji możliwości przeprowadzenia efektywnej kontroli sposobu wykorzystania upustu inwestycyjnego, gdyż do tego konieczne było aneksowanie zawartych umów z partnerami handlowymi oraz wprowadzenie do ich treści prawa kontroli przez pozwanego sposobu wykorzystania zakupionego u pozwanego asortymentu z ulgą inwestycyjną, co wykraczało poza obowiązki oraz kompetencje powoda.

d) Skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona, albowiem Sąd Okręgowy rażąco naruszył art. 30 § 4 k.p. przyjmując, że w toku postępowania przed sądem pracy pracodawca może powoływać się na przyczyny rozwiązania umowy o pracę, niewskazane w oświadczeniu o rozwiązaniu umowy o pracę.

Pozwana w odpowiedzi na skargę kasacyjną wniosła o jej oddalenie w całości i zasądzenie zwrotu kosztów postępowania kasacyjnego, w tym kosztów zastępstwa procesowego według norm prawem przepisanych.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Skarga kasacyjna powoda nie kwalifikuje się do przyjęcia jej do merytorycznego rozpoznania. Zgodnie z art. 398⁹ § 1 k.p.c., Sąd Najwyższy przyjmuje skargę kasacyjną do rozpoznania, jeżeli w sprawie (1) występuje istotne zagadnienie prawne, (2) istnieje potrzeba wykładni przepisów prawnych budzących poważne wątpliwości lub wywołujących rozbieżności w orzecznictwie sądów, (3) zachodzi nieważność postępowania lub (4) skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona. Wniosek o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania powinien wskazywać, że zachodzi przynajmniej jedna z okoliczności wymienionych w powołanym przepisie, a jego uzasadnienie zawierać argumenty świadczące o tym, że rzeczywiście, biorąc pod uwagę sformułowane w ustawie kryteria, istnieje potrzeba rozpoznania skargi przez Sąd Najwyższy.

Wniesiona w sprawie skarga kasacyjna zawiera wniosek o przyjęcie jej do rozpoznania uzasadniony w ten sposób, że skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona (art. 398⁹ § 1 pkt 4 k.p.c.). Nie można jednak uznać, że skarżący

wykazał istnienie przesłanki przyjęcia skargi do rozpoznania określoną w art. 398⁹ § 1 pkt 4 k.p.c.

W orzecznictwie Sądu Najwyższego przyjęto, że przesłanka oczywistej zasadności skargi kasacyjnej (art. 398⁹ § 1 pkt 4 k.p.c.) spełniona jest wówczas, gdy zachodzi niewątpliwa, widoczna na pierwszy rzut oka, tj. bez konieczności głębszej analizy, sprzeczność orzeczenia z przepisami prawa nie podlegającymi różnej wykładni (por. m.in. postanowienia Sądu Najwyższego z 8 marca 2002 r., I PKN 341/01, OSNP 2004, Nr 6, poz. 100; z dnia 10 stycznia 2003 r., V CZ 187/02, OSNC 2004, Nr 3, poz. 49). Musi być zatem oczywiste, że ma miejsce kwalifikowana postać naruszenia prawa, zauważalna *prima facie* przy wykorzystaniu podstawowej wiedzy prawniczej, która przesądza o wadliwości zaskarżonego orzeczenia w stopniu nakazującym uwzględnienie skargi (por. m.in. postanowienia Sądu Najwyższego z 24 lutego 2012 r., II CSK 225/11, nie publ.; z 23 listopada 2011 r., III PK 44/11, nie publ.). Powołanie się na przesłankę zawartą w art. 398⁹ § 1 pkt 4 k.p.c. zobowiązuje przy tym skarżącego do przedstawienia wyводу prawnego, uzasadniającego jego pogląd, że skarga jest oczywiście uzasadniona, przy czym, o ile dla uwzględnienia skargi kasacyjnej wystarczy, że jej podstawa jest usprawiedliwiona, to dla jej przyjęcia do rozpoznania konieczne jest wykazanie kwalifikowanej postaci naruszenia przepisów prawa materialnego lub procesowego polegającej na jego oczywistości, widocznej *prima facie*, przy wykorzystaniu podstawowej wiedzy prawniczej (por. postanowienie Sądu Najwyższego z 16 września 2003 r., IV CZ 100/03).

W skardze kasacyjnej nie przedstawiono jakiegokolwiek argumentacji, która mogłaby świadczyć o oczywistej zasadności skargi kasacyjnej. Uzasadnienie wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania w zakresie pierwszego zarzutu, związanego z naruszeniem art. 52 § 1 pkt 1 k.p. opiera się jedynie na polemice z oceną materiału dowodowego i ustaleniami faktycznymi Sądu drugiej instancji, co w świetle treści art. 398³ § 3 k.p.c. jest niedopuszczalne. Skarżący opiera swoją argumentację jedynie na próbie podważenia oceny prawdziwości, konkretności i doniosłości przyczyn rozwiązania umowy o pracę wskazanych przez pracodawcę, dokonanej przez Sąd Okręgowy. Należy zatem podkreślić, że Sąd Najwyższy nie jest zwykłym sądem trzeciej instancji i jest związany stanem

faktycznym oraz oceną dowodów dokonaną przez sądu powszechne. O oczywistej zasadności skargi kasacyjnej nie świadczy fakt, że strona skarżąca nie jest zadowolona z oceny dowodów dokonanej przez sąd drugiej instancji.

Natomiast w zakresie zarzutu związanego z naruszeniem art. 30 § 4 k.p. nie sposób uznać, aby Sąd Okręgowy rzeczywiście dopuścił powołanie się przez pracodawcę na przyczyny rozwiązania umowy o pracę nie zawarte w treści oświadczenia woli pracodawcy. Sąd drugiej instancji istotnie odwołał się do inwestycji na rzecz przedsiębiorstwa Usługi [...] w K., jednak podał go jedynie jako przykład negatywnych konsekwencji braku kontroli ze strony działu kierowanego przez powoda nad przeprowadzanymi inwestycjami. Zważyć przy tym należy, że większość uzasadnienia wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania w zakresie tego zarzutu odnosi się do ustaleń faktycznych dokonanych przez Sąd Rejonowy, a przypomnieć trzeba, że zarzuty skargi kasacyjnej dotyczyć powinny działań sądu drugiej instancji. Niezależnie zaś od tego, ponownie warto podkreślić, że ich przedmiotem nie mogą być ustalenia faktyczne.

Stwierdzając, że nie zachodzą przyczyny przyjęcia skargi, określone w art. 398⁹ § 1 k.p.c., Sąd Najwyższy postanowił zgodnie z art. 398⁹ § 2 k.p.c. Sąd Najwyższy oddalił wniosek o zasądzenie kosztów postępowania kasacyjnego, bowiem w odpowiedzi na skargę kasacyjną nie zawarto wniosku o odmowę przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania, a zatem i o przyznanie kosztów w przypadku takiego rozstrzygnięcia.

[KK]

[a.ł]